

Zaczynamy już 10 tydzień nauki na odległość. Czy sądziliście, że będziemy się w taki sposób uczyć się aż tak długo? :)

Dziękuję tym z Was, którzy terminowo wysyłają mi prace. Chciałabym jednocześnie przypomnieć, że **nieprzekraczalnym terminem przysyłania prac jest piątek 29 maja** (włącznie). Po tym terminie, brak przysłanej pracy będzie skutkowało otrzymaniem oceny **niedostatecznej**.

Wszystkie ćwiczenia, które zapisujecie w zeszycie, podlegają tygodniowej ocenie.

25.05

Temat: Nie masz idei, nie masz nadziei? Posłuchaj tej historii... Pisownia wyrazów zakończonych na -i, -ji, -ii.

Cel lekcji:

- znam reguły ortograficzne dotyczące pisowni wyrazów zakończonych na: **-i, -ii, -ji** i stosuję je w praktyce

Na początek kilka informacji, dotyczących pisowni wyrazów zakończonych na: **-i, -ii, -ji**. Proszę o zapisanie ich w zeszycie.

Kiedy piszemy -i?

Literę *i* (mimo że słyszymy *ji*) piszemy po samogłoskach (*alei, twoi, stoi, boi się*) i spółgłoskach oprócz *c, s, z* (*biurko, kiosk, biodro, wiara*). Zakończenia *-i* mają rzeczowniki rodzime bądź też dawno zapożyczone (*hrabi, głębi, ziemi*). Ponadto wszystkie wyrazy zakończone na *-ea* (*idea, Korea*) w dopełniaczu, celowniku i miejscowniku liczby pojedynczej mają końcówkę *-i* (*idei, Korei*). Podobnie jest z zakończeniami *-aja, -eja, -ija, -oja* i *-yja* (*Maja – Mai, zawieja – zawiei, ostoja – ostoi, szyja – szyi*).

Kiedy piszemy -ji?

Literę *j* piszemy w rzeczownikach zakończonych na *-cja, -sja* i *-zja* (*kolacja, misja, wizja*). W dopełniaczu, celowniku i miejscowniku liczby pojedynczej rzeczowniki te przybierają końcówki *-cji, -sji* i *-zji* (*kolacji, misji, wizji*). Jak łatwo zauważyć, literę *-j* piszemy po spółgłoskach *c, s, z*.

Kiedy piszemy -ii?

Zakończenia *-ii* w dopełniaczu, celowniku i miejscowniku liczby pojedynczej mają wyrazy zapożyczone, które w mianowniku liczby pojedynczej kończą się na *-ia* (*Portugalia – Portugalii, Klaudia – Klaudii, historia – historii, religia – religii, filozofia – filozofii, ortografia – ortografii*).

A teraz garść trudnych przykładów, które należy zapisać w zeszycie:

placki z dyni i cukinii, jad żmii, nie po kolei, stać w linii, daj mydło tej flei, urodziny Mai i Julii, port w Gdyni, korale na szyi, lekcje historii sztuki

A na koniec ściągą w postaci tabelki:

Tabelkę należy zapisać w zeszycie.

M. lp.	D., C., Msc. lp.
-aja, -eja, -ija, -oja, -yja (zgraja, epopeja)	-i (zgrai, epopei)
-ea (Korea)	-i (Korei)
-ia (Dania)	-ii wymawiane jako <i>ji</i> (Danii)
-ia (pustynia)	-i wymawiane jako <i>i</i> (pustyni)
-cja, -sja, -zja (stacja, procesja, paronomazja)	-cji, -sji, -zji (stancji, procesji, paronomazji)

Poniższe ćwiczenia należy zapisać w zeszycie przedmiotowym.

1) Podane wyrazy zapisz w formie dopełniacza liczby pojedynczej. Do każdego wyrazu podaj odpowiednią regułę ortograficzną (dlaczego: -i, -ii, -ji.)

a) policja .....

b) epopeja .....

c) nadzieja .....

d) komedia .....

e) kwestia .....

f) mitologia .....

g) żmija .....

h) recytacja .....

2) Utwórz zwroty, wpisując podane rzeczowniki w odpowiednie miejsca we właściwych formach gramatycznych.

emocja, emigracja fantazja, funkcja epidemia, sugestia, energia, entuzjizm

- przeżywać wiele ..... - sprawować wiele .....

- wybuch ..... - mieć wiele niespożytej .....

- puścić wodze ..... - być pełnym .....

- wyjechać na ..... - ulec zbiorowej .....

26.05, 27.05

Temat: "Ą" i "ę" bez tajemnic.

Cel lekcji:

- znam zasady dotyczące pisowni "ą" i "ę" w wyrazach

W zeszycie na kolorowo napisz notatkę w dowolny, wybrany przez Ciebie sposób. Może to być: mapa myśli, schemat, tabela, tekst ciągły.

Proszę o zapisanie wszystkich ćwiczeń w zeszycie przedmiotowym.

Przypomnij sobie zasady pisowni i zrób zadania w zeszytcie.
Uwaga! W zad. 3. i 4. Przepisz starannie cały tekst.

Pisownia *q, ę, em,* wyrazów z *en, om, on*

Ą i *ę* piszemy przeważnie w wyrazach pochodzenia rodzimego, np. *dąb, krag, gąszcz, kąt, pociąg, wąsy*. W takich wyrazach samogłoski *ą* i *ę* często wymieniają się wzajemnie w różnych formach wyrazu lub w wyrazach pokrewnych, np. *trąbka - trębacz, dąb - dęby, gęsty - gąszcz*.

Ą piszemy:

- w zakończeniach niektórych czasowników nieosobowych, np. *odpocząć, zasnąć, stanąć, wziąć, sflonąć*;
- przed *ł* w niektórych zakończeniach czasowników osobowych czasu przeszłego, np. *pragnąłem, zdjąłem, usnąłem, stanąłem*;
- na końcu czasowników w 3. osobie liczby mnogiej w czasie teraźniejszym, np. *piszą, kłócą*, i w formie prostej czasu przyszłego, np. *przyjdą, zapłacą, zatańczą*;
- na końcu rzeczowników i przymiotników w narzędniku liczby pojedynczej, np. *wspaniałą książką, szlachetną dziewczyną, trudną maturą*;
- na końcu przymiotników w bierniku i narzędniku liczby pojedynczej, np. *dobrą książkę, z wesołą koleżanką*.

1. Przyjrzyj się rysunkom i wypisz nazwy zwierząt, rzeczy i pojęć. Wszystkie wyrazy powinny zawierać *ą*.

Ę piszemy:

- przed **ł** i **l** w niektórych zakończeniach czasowników osobowych czasu przeszłego liczby pojedynczej i mnogiej, np. *wzięłam, rozwinęło, cofnęliśmy, zaczęły, uśmiechnęliśmy się*;
- na końcu wielu czasowników w 1. osobie liczby pojedynczej w czasie teraźniejszym, np. *idę, maluję, niosę*, oraz w formie prostej czasu przyszłego, np. *zapiszę, przyślę, rozpocznę*;

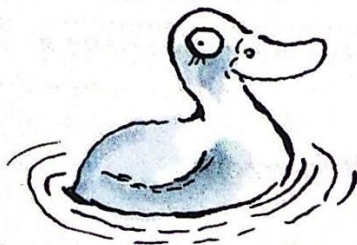
Uwaga. Czasowniki *umiem, rozumiem, wiem* piszemy tak, jak je wymawiamy.

- na końcu niektórych rzeczowników rodzaju nijakiego, np. *imię, strzemię, szczenię, ramię, plemię*;
- na końcu rzeczowników rodzaju męskiego i żeńskiego w bierniku liczby pojedynczej, np. *kolegę, głowę, duszę, piłkę, grę*;

wyjątek: *panią*

- na końcu takich wyrazów, jak *się, cię*.

2. a) Podpisz rysunki wyrazami kończącymi się na **ę**.

b) Ułóż zdanie zawierające dwa wpisane przez siebie wyrazy.

3. Uzupełnij zdania odpowiednimi wyrazami w liczbie mnogiej.

kurczę orlę niemowlę zwierzę kocię prosię

Ruda kotka karmiła czworo .....

Na podwórku od rana słysząc gdakanie .....

Kilkoro ..... zaczęło płakać.

Wysoko na skale zauważyliśmy gniazdo .....

Wypuszczono na wolność dwoje dzikich .....

Wytresowano kilkoro ..... do ekranizacji bajki *Trzy świnki*.

4. Popraw SMS-a tak, aby zawierał polskie litery.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Ułóż zdania z *ą* i *ę* w zakończeniach wyrazów według wzoru.

ę ą ą ..... *Idę przez park ładną aleją.* .....

ą ą ą .....

ę ę ę .....

ą ę ą .....

28.05, 29.05

Temat: Pisownia: -om, -em, -en, -em w wyrazach.

Cel lekcji:

- znam zasady dotyczące pisowni -om, -em, -en, -em w wyrazach

W zeszytcie na kolorowo napisz notatkę dotyczącą zasad pisowni: -om, -em, -en, -em w wyrazach.

Uzupełnij notatkę swoimi przykładami w wykropkowanych miejscach (podaj po 5 przykładów).

Piszę **om**

❖ w zakończeniach **rzeczowników w C. liczby mnogiej**

(przyglądam się komu? czemu?)

dziewczynk**om**, chłopc**om**,

.....

Piszę **em**

❖ w **N. liczby pojedynczej rzeczowników męskich i nijakich**

(idę z kim? czym?) chłopc**em**, słońc**em**,

.....

Piszę **om, on, em, en**

❖ w wyrazach **pochodzących z obcych języków** (tu pomoże tylko słownik ortograficzny)

leg**en**da, **em**peratura, **kom**pozytor, **kon**trast,

.....

.....

.....